

E L Ő T E R J E S Z T É S	
Előterjesztő:	
	Dr. Marosi-Rác Julianna, a Humán Főosztály vezetője
Tárgy:	
	Fenntartói döntések meghozatala a Méliusz Juhász Péter Könyvtár fejlesztése érdekében és pályázat benyújtása a City of Literature cím elnyerésére
Iktatószám:	
	KULT-212736/2024
Ügyintéző:	
	Szentei Tamás
Feladatot jelent:	
	Dr. Papp László polgármester Dr. Marosi-Rác Julianna, a Humán Főosztály vezetője Szentei Tamás, a Kulturális Osztály vezetője Szilágyi Ferenc, a Vagyongkezelési Osztály vezetője Dr. Kovács Béla Lóránt, a Méliusz Juhász Péter Könyvtár igazgatója Kis Ágnes, a Debreceni Intézményműködtető Központ gazdasági igazgatója részére
Véleményező bizottságok:	
	Kulturális és Oktatási Bizottság Tulajdonosi és Gazdaságfejlesztési Bizottság
Törvényességi véleményezés ideje:	2024.11.21
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Bákonyiné dr. Szabó Melitta

Mellékletek:	
	A határozati javaslat 1. melléklete
	A határozati javaslat 2. melléklete
	Az előterjesztés melléklete

Tisztelt Közgyűlés!

I.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár (székhelye: 4026 Debrecen, Bem tér 19/D. szám, képviseli: Dr. Kovács Béla Lóránt, a továbbiakban: Könyvtár) fejlesztési céljait összhangba kívánja hozni a város urbanisztikai terveivel, hogy az itt élők számára a legkorszerűbb szolgáltatásokat nyújtsa lakóhelyüktől, életkoruktól és társadalmi helyzetüktől függetlenül. Ennek egyik fontos lépése a könyvtári hálózat egészének egyidejű, rendszerszintű fejlesztése úgy, hogy a szolgáltatásokat költséghatékonyan és fenntartható módon tudja biztosítani. Alapvető **cél a lakosság teljes elérése és a minél magasabb fokú automatizáció.**

Az elkövetkező évek kiemelkedő fontosságú feladata a Debrecen helytörténetéhez kapcsolódó **irodalmi hagyatékok gondozása** és az ehhez kapcsolódó különgyűjtemények szervezése, melyek mintájára további állományrészek megszerzését, kialakítását és közkinccsé tételét tervezi a Könyvtár.

A Könyvtár által koordinált irodalmi rendezvények és **Debrecen irodalmi életének és örökségének nemzetközi szintű bemutatása** is központi eleme a fejlesztésnek.

Jelen közgyűlési előterjesztésben foglalt fejlesztési javaslatok a következőképpen érintik a **Könyvtár feladatait és telephelyeit.**

A. Automatizáció

Az automatizáció fókuszában a szolgáltatásfejlesztés áll, két alapvető céllal:

- olvasóközpontúság: olvasásnépszerűsítés és olvasóvá nevelés, valamint
- fenntarthatóság: költséghatékonyság és környezettudatosság.

Az olvasóközpontúság egyik célja, hogy a felhasználók szokásainak megismerésével javuljon a számukra nyújtott könyvtári élmény. Ilyenek az ajánlórendszerek, az igényalapú beszerzés vagy a könyvvásárlás lehetősége. A másik cél új felhasználói csoportok megszólítása és bevonása a könyvtárakba. Számukra olyan online és hibrid zenei könyvtári vagy képtári szolgáltatások kialakítása a cél, amelyek korábban máshol nem voltak elérhetőek (digitális zenei szolgáltatások, digitális helytörténeti és képi szolgáltatások, online zenei és helytörténeti szolgáltatások, hibrid szolgáltatások).

Költséghatékonyság és a környezettudatosság: az RFID (rádiófrekvenciás azonosítás) rendszerekre épülő szolgáltatások egy része nem csupán az olvasók számára teszi kényelmesebbé a könyvtárhasználatot – ilyenek az önkölcsönzők, a kölcsönzőautomaták, a teljesen robotizált könyvtárak –, hanem a korábbiaknál költséghatékonyabbak és gyakran környezetbarátak is.

A raktározás, leltározás és a feldolgozás olcsóbbá tehető az RFID alapú technológiák és a digitális eszközök összekapcsolásával. A könyvtárak közötti adat- és tudásmegosztás pedig elsősorban a teljes könyvtári workflow hatékonyabbá tételéhez járul hozzá.

B. Különgyűjtemények fejlesztése

Különgyűjteményekben találhatók azok a könyvtári dokumentumok, amelyek valamilyen szempontból különlegesnek számítanak értékük, egyediségük, speciális szaktudást igénylő témájuk miatt. Jelenleg a *Helytörténeti Gyűjtemény*, a *Térey Könyvtár*, valamint az újonnan kialakított *Polgármesteri Kézikönyvtár* tartozik ebbe a körbe. A Polgármesteri Kézikönyvtár a Régi Városháza épületében, korlátozottan nyilvános szakkönyvtárként működik, péntekenként 14.00-16.00 közötti nyitvatartással. A jövőben a különgyűjtemények fejlesztése mellett újak kialakítását is tervezi a Könyvtár.

C. Területi lefedettség (a könyvtári hálózat fejlesztése)

Az IFLA-UNESCO közkönyvtári nyilatkozat szerint a szolgáltatásokat mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni, ami könnyen megközelíthető és megfelelően felszerelt könyvtárpépületeket igényel a szükséges technológiával, valamint a használóknak megfelelő nyitvatartási idővel. Ahhoz, hogy a korszerű szolgáltatások minden lakoshoz eljussanak, elsősorban arra kell törekedni, hogy ne legyenek a városban könyvtári fehér foltok, vagyis olyan területek, ahonnan az ott élők negyedórán belül gyalog ne tudnának eljutni valamilyen szolgáltatási ponthoz.

Ennek érdekében olyan robusztus rendszer kialakítása szükséges, amely három pilléren nyugszik:

- központi könyvtár, amely képes kiszolgálni a rendszer egészét,
- közepes méretű fiókkönyvtárak, amelyek lefedik a város sűrűn lakott területeit és közlekedési csomópontjait,
- automaták, automatizált könyvtárpontok és könyvtárpontok hálózata, amelyek képesek ellátni a gyéren lakott területeket és a költséghatékonyan nehezen ellátható városrészeket.

A Könyvtárnak 1 központi könyvtára, 7 fiókkönyvtára van. Emellett 3 könyvtárpont, 4 kölcsönző automata és 1 konténerkönyvtár szolgálja ki az olvasók igényeit. Alapvető cél a könyvtári terek fejlesztése, a könyvtári célra alkalmatlan fiókkönyvtárak helyett pedig korszerű automatizált szolgáltatások biztosítása.

A 7 fiókkönyvtárból a **József Attila-telepi Könyvtár**, ami a **4030 Debrecen, Monostorpályi út 110. szám alatti telephelye a Könyvtárnak**, nem tudja maradéktalanul teljesíteni a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 54. § (1) bekezdésében szereplő nyilvános könyvtár alapkövetelményeit. Az ingatlan nem felel meg egy korszerű könyvtár követelményeinek, ezért itt a feladatellátás megszüntetése javasolt úgy, hogy a szolgáltatások további igénybevételére automatizált kölcsönzésekkel legyen lehetőség. Jelenleg 3 könyvautomata kihelyezése van folyamatban a Debreceni Jégcsarnok (Derék u. 33. sz.), valamint az Interspar (Mikepércsi u. 6. sz.) mellett és a Józsparkban. (Debrecen-Józsa, Szentgyörgyfalvi út 9.)

D. Ingatlannal kapcsolatos rendelkezések, az alapító okirat módosítása

A könyvtári hálózat korszerűsítése érdekében javaslom, hogy a Közgyűlés **2025. január 1. napjával a Könyvtár vagyongazdálkodásából vonja el a fent említett 11453 hrsz.-ú, 4030 Debrecen Monostorpályi út 110. szám alatti 756 m² területű ingatlanból a 687 m² ingatlanrészt**, valamint a hozzá kapcsolódó ingókat, mivel azok a Könyvtár közfeladatának ellátásához már nem szükségesek, így az ingatlan további hasznosítás céljából visszakerül a tulajdonos Önkormányzathoz.

Az ingatlan kezelésében bekövetkező változások miatt módosítani szükséges az önkormányzati intézmények feladatellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon vagyongazdálkodásba adásáról szóló 34/2015. (II. 26.) határozatnak a „Szerződéssel nem rendelkező önkormányzati intézmények vagyongazdálkodásába kerülő ingatlanok” címet viselő: 2. melléklet 5. „Méliusz Juhász Péter Könyvtár” pontját, valamint az Önkormányzat és az intézmény között létrejött ingyenes vagyongazdálkodási szerződést.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 11. § (13) bekezdése értelmében a nemzeti vagyon ingyenesen kizárólag közfeladat ellátása, a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítása céljából az ahhoz szükséges mértékben hasznosítható, valamint adható vagyonkezelésbe.

Az Nvtv. 11. § (1) és (3) bekezdése alapján a vagyonkezelői jog vagyonkezelési szerződéssel jön létre, amely versenyeztetés nélkül köthető. Az Önkormányzat vagyonáról szóló 24/2013. (V. 30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 6. § (1) bekezdése alapján a Közgyűlés az Önkormányzat gazdasági társaságát, alapítványát, közalapítványát, valamint egyéb jogi személyt, és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet önkormányzati vagyon – közfeladat átadásához kapcsolódó – vagyonkezelésével vagy hasznosításával bízhatja meg. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján az önkormányzati költségvetési szervek, önkormányzati intézmények, és az Önkormányzat egyszemélyes vagy többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságai részére a Közgyűlés a közfeladat céljára szolgáló vagyon vagyonkezelésének vagy hasznosításának a jogát az ahhoz szükséges és elégséges mértékben ingyenesen biztosítja. A Rendelet 7. § (2) és (4) bekezdése alapján a vagyonkezelői jog létesítése a közművek és a hozzájuk tartozó ingó vagyontárgyak tekintetében a Polgármester, minden más vagyontárgy esetében a Közgyűlés hatásköre. Vagyonkezelői jog ingyenesen - többek között - önkormányzati költségvetési szervvel létesíthető.

A fentiekből következően a vagyonkezelésből való elvonás is a Közgyűlés hatásköre.

Alapító okiratot érintő módosítás

A fentiekben részletezettek miatt módosítani szükséges a Könyvtár alapító okiratát úgy, hogy a **telephelyek közül** a 4030 Debrecen, Monostorpályi út 110. szám alatti ingatlant **törölni kell**.

A Könyvtár telephelyének megszüntetése **érinti** az egyes üzemeltetési feladatokat ellátó Debreceni Intézményműködtető Központ (a továbbiakban: **DIM**) **alapító okiratát is**, amelyből a feladatellátási kötelezettség megszűnésére tekintettel szintén törölni szükséges a 4030 Debrecen, Monostorpályi út 110. szám alatti telephelyet.

A változásokat azonban a DIM alapító okiratában csak a **későbbiekben**, a DIM alapító okiratának egy korábbi, a Magyar Államkincstár által már bejegyzett módosításának a 2025. január 1-ei hatálybalépését követően – egyéb telephelyeket érintő módosításokkal együtt – **javasoljuk átvezetni**.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. § (2) bekezdése és a 9. § a) pontja alapján az alapító okiratot és annak módosítását a Közgyűlés, mint irányító szerv adja ki a Magyar Államkincstár által rendszeresített formanyomtatvány alkalmazásával.

A Könyvtár hatályos alapító okirata az előterjesztés mellékletét, az ezt módosító okirat a határozati javaslat 1. mellékletét, a javasolt módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat a határozati javaslat 2. mellékletét képezi.

A Kultv. 69/A. §-a értelmében az a fenntartói döntés minősül átszervezésnek, amely az intézmény megnevezésének, fenntartójának, illetve alaptevékenységének módosulásával jár. **Az előzőekben részletezett változások nem érintik a Könyvtár alapító okiratban foglalt alaptevékenységének ellátását, így nem minősülnek átszervezésnek sem.**

II. Nemzetközi programok, együttműködések

Az UNESCO 2004-ben azzal a céllal hozta létre a **Kreatív Városok Hálózatát** (Creative Cities Network), hogy erősítse a nemzetközi együttműködést a világ azon városai között, amelyek a kultúrát és a kreativitást a fenntartható fejlődés stratégiai tényezőiként ismerik el gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti szempontból egyaránt. A hálózathoz való csatlakozással a városok elismerik elkötelezettségüket a bevált gyakorlatok megosztása, a kreativitást és a kulturális iparágakat előmozdító partnerségek kialakítása, a kulturális életben való részvétel erősítése, valamint a kultúra városfejlesztési tervekbe való integrálása iránt.

A városok a nyolc kreatív terület (kézműipar, népművészet, dizájn, film, gasztronómia, irodalom, médiaművészet, zene, építészet) valamelyikéhez csatlakozhatnak.

Debrecen a **City of Literature** (Irodalom Városa) címre kíván pályázni. A pályázatot 2024. december 15-ig kell benyújtani az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságához, majd 2025. január 31-ig az UNESCO párizsi központjába. A **pályázatban megfogalmazott cselekvési terv** elsősorban a különféle városi szereplők (kulturális és oktatási intézmények, civil szervezetek, gazdasági vállalkozások) meglévő tevékenységeit, illetve jelentős plusz erőforrások bevonása nélkül megvalósítható terveit fűzi össze, a meglévő erőforrások átgondolt, megtervezett mozgósítására és fenntartható fejlesztésére törekszik. A pályázat középpontjában Debrecen identitásának, gazdaságának, műveltségének évszázadok óta meghatározó elemei állnak: a könyv és az irodalom.

Az Irodalom Városa cím elnyerése automatikus csatlakozást jelent a Creative Cities Network-höz, amelynek jelenleg 350 tagja van világszerte.

A cselekvési terv elemei:

- A köztereken megjelenő irodalmi projektek: köztéri könyvespolcok, QR-kóddal ellátott verspadok, irodalmi témájú falfestmények, installációk és séták, verskertek, ingyenes szabadtéri irodalmi programok.
- Könyv Hónapja: a Könyv Barátai hálózat tagjainak egy hónapon keresztül tartó irodalmi, művészeti és közösségi programsorozata.
- A felhasználók könyvtári élményének növelése céljából digitális zenei, képi és helytörténeti szolgáltatások fejlesztése.
- Borbély Szilárd – rezidenciaprogram: az író, költő egykori lakhelyén évente 2-8 hétre két szerző érkezik a városba.
- Külföldi partnerek, előadók, könyvkiadók, szerzők meghívása, bevonása a város két jelentős irodalmi rendezvényére (Ünnepi Könyvhét és Költészeti Fesztivál).
- A nyertes pályázat esetén megalapítandó Év Könyve díjra a jelenleg 53 tagból álló Irodalom Városa Hálózat tagjai pályázhatnak majd innovatív könyvészeti kivitelezésű kiadványaikkal.

A pályázati dokumentációt a Méliusz Juhász Péter Könyvtár munkatársai állították össze, együttműködve a Könyv Barátai Hálózat tagjaival, ezzel is társadalmasítva a projektet. A pályázatban vállalt projektek menedzselését is célszerű hozzájuk delegálni. Erre a gyakorlatra az Irodalom Városa Hálózat számos tagjánál találunk példákat: Dublin, Göteborg vagy Prága esetében is a Városi Könyvtár az a munkaszervezet, amely az Irodalom Városa címhez kapcsolódó tevékenységeket koordinálja.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 6. pontja értelmében a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át a külföldi önkormányzatokkal való együttműködés, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

I. HATÁROZATI JAVASLAT

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése

a Humán Főosztály vezetőjének előterjesztésére a 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja, 107. §-a, a 2011. évi CXCV. törvény 8/A. § (2) bekezdése, 9. § a) pontja, a 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (10)-(13) bekezdése, az 1997. évi CXL. törvény 64. § (7) bekezdése 68. § (1) bekezdés b) pontja, a 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. §-a, a 24/2013. (V. 30.) önkormányzati rendelet 13. §-a alapján, figyelemmel a 232/2023. (X. 19.) határozatra

1./ 2025. január 1. napjával elvonja a Méliusz Juhász Péter Könyvtártól (székhelye: 4026 Debrecen, Bem tér 19/D. szám, képviseli: Dr. Kovács Béla Lóránt, a továbbiakban: Könyvtár) a vagyonkezelésébe adott, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonát képező – az intézmény közfadatainak ellátásához továbbiakban nem szükséges – 11453 hrsz.-ú, 4030 Debrecen, Monostorpályi út 110. szám alatti 756 m² területű ingatlanból 687 m² ingatlanrészt és az ahhoz kapcsolódó ingókat.

2./ Az 1./ pontban foglalt döntésre tekintettel 2025. január 1. napjával módosítja az önkormányzati intézmények feladatellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyonkezelésébe adásáról szóló 34/2015. (II. 26.) határozatnak a „Szerződéssel nem rendelkező önkormányzati intézmények vagyonkezelésébe kerülő ingatlanok” címet viselő 2. melléklet 5. „Méliusz Juhász Péter Könyvtár” pontját az alábbiak szerint:

	„Intézmény neve	Ingatlan címe	Ingatlan helyrajzi száma
5.	Méliusz Juhász Péter Könyvtár	Debrecen István út 11. szám alatti 147 m ² területű ingatlan	15885/47
		Debrecen Dózsa György utca 23/a. szám alatti 449 m ² területű ingatlan	20315
		Debrecen Víztorony utca 13. szám alatti 399 m ² területű ingatlan	6183/A/11
		Debrecen Piac utca 68. szám alatti 639 m ² területű ingatlan	9703/A/2
		Debrecen Jerikó utca 17-19. szám alatti ingatlanból 600 m ²	21443
		Debrecen Szentgyörgyfalvi út 9. szám alatti 1017 m ² nagyságú földterületen lévő épületből 396,80 m ² nagyságú ingatlanrész	27091/14/A/1
		Debrecen, Süveg utca 3. szám alatti 2176 m ² területű ingatlanból 238,29 m ²	4217
		Debrecen, Nyíl u. 2. fszt. 6. szám alatti 60 m ² területű ingatlan	10352/A/6”

3./ Az 1./ pontban foglalt döntésre tekintettel elfogadja a Könyvtár 232/2023. (X. 19.) határozattal elfogadott OKT-37528-9/2023. okiratszámom nyilvántartott alapító okiratát módosító okiratot az 1. melléklet, valamint egységes szerkezetű alapító okiratát a 2. melléklet szerint.

4./ Felkéri a Vagyonkezelési Osztály vezetőjét, hogy az 1./ pontban foglalt döntésre tekintettel

az érintett ingatlan és a hozzá kapcsolódó ingóságok átvételével és átadásával kapcsolatos intézkedéseket tegye meg, a Könyvtár vagyonkezelési szerződésének módosítását készítse elő, valamint felhatalmazza a polgármestert a vagyonkezelési szerződés módosításának aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: a vagyonkezelési szerződés módosításainak elkészítéséért, valamint az ingatlan és ingóságok átvételéért és átadásáért: a Vagyonkezelési Osztály vezetője
a vagyonkezelési szerződés módosításának aláírásáért: a polgármester

- 5./ Felkéri a Humán Főosztály vezetőjét, hogy a 3./ pontban foglalt döntésnek megfelelően az alapító okirat módosításával kapcsolatos intézkedéseket tegye meg és felhatalmazza a polgármestert az alapító okiratot módosító okirat aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: az előkészítéséért: a Humán Főosztály vezetője
az aláírásáért: a polgármester

- 6./ Felkéri a Könyvtár igazgatóját, hogy
- a) az elvonásra kerülő ingatlan és tartozékai, berendezési és felszerelési tárgyai, valamint a könyvtári dokumentumok leltározását, a szükséges selejtezést végezze el,
 - b) a Közgyűlés döntésének megfelelően gondoskodjon az intézmény működésére vonatkozó dokumentumok módosításáról és fenntartói jóváhagyásra történő előkészítéséről.

Határidő: a) pont vonatkozásában: 2024. december 31.

b) pont vonatkozásában: 2025. január 31.

Felelős: a Könyvtár igazgatója

- 7./ Felkéri a Debreceni Intézményműködtető Központ igazgatóját, hogy az 1./ pontban megjelölt ingatlan és a hozzá kapcsolódó ingóságok elvonásával járó intézkedéseket tegye meg és a Könyvtár leltárának elkészítésében működjön közre.

Határidő: 2024. december 31.

Felelős: Debreceni Intézményműködtető Központ igazgatója

- 8./ Felkéri a Kulturális Osztály vezetőjét, hogy a Közgyűlés döntéséről az érintett intézmények vezetőit értesítse.

Határidő: azonnal

Felelős: a Kulturális Osztály vezetője

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges.

Debrecen, 2024. november 21.

Dr. Marosi-Ráczi Julianna
főosztályvezető

II. HATÁROZATI JAVASLAT

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
a Humán Főosztály vezetőjének előterjesztésére a 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja és 42. § 6. pontja alapján

1./ pályázatot nyújt be az UNESCO Creative Cities Network-höz (Kreatív Városok Hálózata) a City of Literature (Irodalom Városa) cím elnyerésére, melynek fókuszában a könyv, a könyvkultúra áll.

2./ Tudomásul veszi, hogy a cím elnyerése automatikus csatlakozást jelent a Creative Cities Network-höz.

3./ Felkéri a Méliusz Juhász Péter Könyvtár (székhelye: 4026 Debrecen, Bem tér 19/D. szám, képviseli: Dr. Kovács Béla Lóránt) igazgatóját a pályázat előkészítésével kapcsolatos intézkedések megtételére, nyertes pályázat esetén a projekt lebonyolítására.

Határidő: 2024. december 14.

Felelős: a Méliusz Juhász Péter Könyvtár igazgatója

4./ Felkéri a Kulturális Osztály vezetőjét a pályázat véleményeztetésével és benyújtásával kapcsolatos intézkedések megtételére.

Határidő: az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága felé véleményezésre történő benyújtásra:
2024. december 15.

a végleges pályázat UNESCO Creative Cities Network-höz történő benyújtására:
2025. január 31.

Felelős: a Kulturális Osztály vezetője

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges.

Debrecen, 2024. november 21.

Dr. Marosi-Rácz Julianna
főosztályvezető